

виховання. Усі види музичної діяльності – сприймання, виконання, творення музики – мають потенційні можливості для організації творчого пізнавально-пошукового процесу, у перебігу якого в учнів формуються творчі здібності, що забезпечують вербальну інтерпретацію музичних образів і музичну (вокальну та інструментальну) імпровізацію. Поступовість включення учнів у творчу музичну діяльність дозволяє сповна виявити і розкрити творчі можливості, оскільки гнучка стимуляція з боку вчителя на різних етапах спонукає учнів до виявлення більшого ступеня самостійності і творчого пошуку.

Список використаних джерел:

1. Барвінок І.В. Музично-естетична культура особистості. *Актуальні проблеми теорії музики та музичного виховання: Збірник наукових праць викладачів та аспірантів*. Київ, 1998. С. 15-26.
2. Теорія і методика мистецької освіти: Збірник наукових праць / Ред. колегія О.П. Щолокова та інші. К.: НПУ, 2000. 181 с.
3. Михайличенко О. В. Основи общей и музыкальной педагогики. *Основи загальної та музичної педагогіки: теорія та історія: Навчальний посібник (Двомовний) / Вид. друге. Доп. та перероблене*. Суми: вид. «Козацький вал», 2009. 211 с.
4. Рудницька О.П. Формування музичного сприйняття в системі розвитку педагогічної культури майбутнього вчителя. Дис. ...д-ра. пед. наук: 13.00.01. К., 1994. 431 с.

Кушні Е. К.,

аспірант, асистент кафедри співу, дирижування
та музично-теоретичних дисциплін

Науковий керівник: Гаспюк В. В.,

кандидат педагогічних наук,

доцент кафедри співу, дирижування та музично-теоретичних дисциплін
Мукачівського державного університету

ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРМЕДІАЛЬНОЇ АРТ-ТЕРАПІЇ У РОБОТІ З ДІТЬМИ В УМОВАХ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Поширення використання арт-терапевтичних технологій в освіті та соціальній сфері привело до необхідності наукової рефлексії щодо

сутності арт-терапії як методу особистісного зростання через творче самовираження.

У сучасному суспільстві все більше зростає інтерес до арт-терапії як методу зміцнення за допомогою творчості. Як відомо, на сьогодні арт-терапія – це напрям сучасної психотерапії, що набуває стрімких обертів, стає популярним у професійному середовищі як в нашій країні так і за її межами. Даний метод застосовується з метою терапевтичного впливу, а саме, діагностики, корекції та психопрофілактики. Трансформація соціально-політичної, економічної, культурно-інформаційної сфер та суспільства в цілому стимулює розвиток арт-терапевтичних технологій як педагогічного так соціально-психологічного спрямування. Як профілактичний засіб здорового світосприйняття та способу життя, арт-технології частіше використовуються в освітньо-навчальному процесі.

Термін арт-терапія (мистецтво лікування мистецтвом) з'явився в професійному лексиконі психологів Західної Європи в середині ХХ століття, та охоплює низку специфічних методів, що сприяють зміцненню людини засобами мистецтва. В арт-терапії не потрібно вміти малювати, а необхідно тільки почати роботу в процесі якої людина відчуває що їй необхідно, що ближче, бо велике значення має саме творчий процес як можливість відключитися від повсякденних турбот, вивільнити емоції, отримати величезне задоволення від самого процесу. Особливості внутрішнього світу через творчу діяльність сприяють усвідомленню та адекватній оцінці своїх почуттів, спогадів, переживань.

Отже, арт-терапія – інноваційний метод, що сприяє творчому розкриттю здібностей та сутнісного потенціалу людини, мобілізації внутрішніх механізмів саморегуляції та зміцнення [1, с. 6].

На сьогоднішній день, як сучасний напрям, арт-терапія тільки розпочинає своє формування, про що свідчать розбіжності в основній термінології та відсутність чітких меж про період становлення арт-терапії як методу. На відміну від Західної Європи та США, в Україні арт-терапія більше цікавить не лікарів, а педагогів та психологів-практиків, що спричинило поширення цього методу в освіті та соціальній сфері.

Творчий процес, який нерозривно пов'язаний із поняттям задоволення, допомагає дитині зрозуміти й оцінити свої почуття, спогади, образи майбутнього, зберегти яскравість та радість навколо себе, знайти час для відновлення життєвих сил та для спілкування із собою. У результаті арт-терапевтичної роботи створюються додаткові можливості для внутрішньо особистісної комунікації, перейти на

глибші рівні взаємодії з проявом внутрішніх механізмів організації поведінки.

На сьогоднішній день найбільш розповсюджені такі види арт-терапії як:

- Музикотерапія
- Танцювальна терапія
- Драматерапія
- Казкотерапія
- Кольоротерапія
- Пісочна терапія [3]

В даній публікації хотілося б розглянути можливість застосування такого різновиду арт-терапії як інтермедіальна терапія, тобто, одночасна терапія різними видами мистецтва. Поняття «інтермедіальність» найбільш глибоко окреслено у праці В. Просалової [4, с. 153] де автор оцінює інтермедіальність як спосіб кореляції мистецьких явищ, наявність у художньому творі елементів транспонованих з інших видів мистецтва. На уроках музичного мистецтва інтермедіальну арт-терапію можна застосовувати методом інтеграції, тобто, шляхом взаємопроникнення одного виду арт-терапії в інший. До прикладу, використання з терапевтичною метою

- музикотерапії (вид діяльності на занятті – слухання музики)
- казкотерапії (інтерпритація створеної казки внаслідок прослуханого твору
- пісочної терапії (створення мініатюрних предметів, фігурок, візуалізація образів та головних героїв казки).

В результаті такої процес утворення взаємозв'язку різних видів арт-терапії та їх взаємозближення надає можливість глибшого розкриття сутнісного потенціалу дитини та надасть можливість для комплексної організації внутрішніх механізмів саморегуляції та зміцнення. Бо ключ до розуміння змістовальних можливостей мистецтва, за словами Ш. Мак. Ніффом, полягає в реалізації творчого потенціалу людини.

Отже, через орієнтацію на емоційно-образне переживання інтермедіальна арт-терапія дасть можливість більш глибокому та вільному самовираженню, самопізнанню та гармонізації тих сторін внутрішнього світу дитини, для вираження яких немає адекватних вербальних засобів.

Список використаних джерел:

1. Вознесенська О. Арт-терапія в роботі практичного психолога: Використ. арт-технологій в освіті О. Вознесенська, Л. Мова. К.: Шк. світ, 2007. 120 с.
2. Выгодский Л. С. Психология искусства. М.: Искусство, 1986. 573 с.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>